N°. 263. **DE GRONDWET.** 1854.

VERSCHIJNT
Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . » 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijken en overlijden, worden geplaatst tegen betaling van ƒ 1, het zegelregt daaronder begrepen.

DONDERDAG 30 MAART.

UITGEVER-DIRECTEUR:
C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.
Brieven **franco** aan het Bureau **De Grondwet.**
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . . ƒ 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . » 5.50.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
VAN HAREN NOMAN EN KOLFF, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement ƒ 70, Ned. Cour.

De motie van orde van den Heer Groen.

III.

Welke waren de vragen, die de heer VAN ECK, met verlof der Kamer, in de zitting van 9 Maart, ter beantwoording rigtte aan den Minister van Koloniën?

1o. Of het Besluit van 13 Januarij jl. de bedoeling heeft, om te verbieden aan personen, die in de koloniën en bezittingen wonen, om aldaar, van hetgeen in art. 1 wordt genoemd, mededeeling te doen aan hen, die zich in de koloniën en bezittingen bevinden; dan of het eene verdere strekking heeft, en men aan de inwoners van die gewesten tevens heeft willen verbieden, om mededeelingen te doen in het moederland?

2o. Wat en wie — aangezien, bij het Besluit, verboden wordt, op zware straffen, om aan "onbevoegden" inzage, uittreksels, enz. te geven, en eene strafwet bij uitnemendheid duidelijk behoort te zijn, — onder dat woord "onbevoegden" zal behooren verstaan te worden?

3°. Bedoelt de Regering — daar het Besluit veroorlooft, mededeeling te doen van stukken, die aan iemand in zijn bijzonder belang zijn uitgereikt — dat alleen *die* personen, aan wie zoodanige stukken in hun belang zijn uitgereikt, daaraan publiciteit mogen geven; of is daarvan de openbaarmaking geoorloofd aan een ieder?

4°. Is het verboden — aangezien het Besluit zegt, "dat het verbod vervalt, zoodra eenig stuk *van Regeringswege* is openbaar gemaakt", — om te spreken over stukken, of die stukken in druk mede te deelen, die reeds in druk zijn verschenen of op andere wijze zijn bekend gemaakt, indien het slechts niet blijkt, dat die openbaarmaking heeft plaats gehad *van Regeringswege?*

5°. Uit welken hoofde beschouwt de Regering, bij voornoemd Besluit, gepensionneerde ambtenaren nog voortdurend *als ambtenaren*; zijn zij niet veeleer *bijzondere personen?*

6o. Moet het geheim niet beschouwd worden als niet meer te bestaan, zoodra de inhoud van stukken, van de Regering afkomstig, is getreden buiten den kring van de ambtenaren; en hoe kan de particulier, die mede bij het Besluit wordt gestraft, geacht worden bekend te zijn, ten aanzien van welke stukken openbaarheid is toegestaan, ten aanzien van welke niet?

7°. Worden met gepensionneerden, die met schorsing of vervallen-verklaring van pensioen, volgens het Besluit zullen kunnen gestraft worden, bedoeld die zich bevinden in de koloniëen en bezittingen, of ook die, welke zich hier te lande bevinden en in het moederland aan eenig besluit openbaarheid geven?

8o. Waarom wordt de gewezen ambtenaar, de gepensioneerde, dat is de *bijzondere persoon*, zwaarder gestraft dan de bijzondere persoon, die geen ambt bekleed heeft?

9o. Kan de strafbepaling omtrent het schorsen of vervallen-verklaren van pensioen wel als *wettig* worden beschouwd? Stelt zij — aangezien het pensioen, dat genoten wordt, is een verkregen regt volgens vooraf bepaalde voorwaarden, waaraan de gepensionneerde eenmaal ten volle heeft voldaan — niet eene krenking daar van verkregen regten en ligt daardoor niet eene terugwerkende kracht in het Besluit verscholen?

10°. Mag de Regering — daar voortaan slechts dán mededeelingen in het openbaar zullen kunnen gedaan worden, wanneer die archieven door de Regering zelve zijn openbaar gemaakt — op die wijze de geschiedenis afsluiten, en het onderzoek van kunsten en wetenschappen op die wijze beperken?

11°. Kan eene regering, die zich zoo volkomen afsluit, die zich zoo zeer van de geregeerden afzondert, dat de mededeeling ook slechts van een gedeelte van een regeringsbesluit zonder bijzondere vergunning aan ingezetenen wordt verboden, op het vertrouwen der ingezetenen aanspraak maken; moet zoodanige geheimzinnigheid niet noodwendig het wantrouwen opwekken?

Wij verzoeken onze lezers, dat zij nauwlettend het gewigt en de strekking dezer vragen overwegen; want dan kan ook het antwoord door den Minister van Koloniën [illegible] beoordeeld. Wat antwoordde de Minister?

De vragen van den heer VAN ECK zijn *gevolgtrekkingen* betreffende het regt verstand van het besluit. Die vragen zouden kunnen leiden tot discussiën over den vorm en de volledigheid van het besluit, *en deze discussie behoort bij de Tweede Kamer niet te huis!* Het spijt den Minister, dat de heer VAN ECK geen lid is geweest van den Raad van State; want dan hadden zijne denkbeelden veel licht en veel nut kunnen verspreiden, toen die Raad zijn advies over het besluit uitbragt!! De Minister verklaart, dat de vragen van den heer VAN ECK betrekking hebben tot de meerdere of mindere *juistheid van redactie!* Hij noemt ze *onbeduidend* en *minutieus*, en hij weigert om tot dergelijke bijzonderheden af te dalen! Het besluit was door den Koning genomen in zijne hoedanigheid van wetgever voor de Koloniën: de Kamer had over zoodanig besluit derhalve niet te oordeelen. Het eenige punt, dat de Minister beantwoordde, was, dat het besluit hier te lande niet van toepassing zoude zijn.

Ziedaar, waarop het onheusche en, naar ons oordeel, nog altijd met de Grondwet strijdige antwoord van den Minister van Koloniën neêrkwam. Ook den heer THORBECKE scheen dat antwoord toe, niet al te zeer met een stellig en gebiedend voorschrift der Grondwet overeen te komen, en *daarom* verklaarde hij, in de zitting van 20 Maart, dat de Min. van Koloniën "zich aan zijne grondwettelijke verantwoordelijkheid "schijnt te onttrekken; dat hij zijne daad schuift op "den Koning; dat hij zijn eigen contraseign schijnt te "verloochenen;" en dat hij wenschte, dat de Min. dien *schijn* kon wegnemen. Immers het voorschrift van art. 89 der Grondwet duldt geene tweeledige uitlegging. Het luidt o. a. aldus: "Zij (de Ministers) GEVEN (d. i. "imperatief, gebiedend) aan de Kamers, hetzij monde-"ling, hetzij schriftelijk, DE VERLANGDE INLICHTINGEN "waarvan het verleenen niet strijdig kan worden ge-"oordeeld met het belang en de zekerheid van het Rijk, "de Koloniën en bezittingen van het Rijk in andere "werelddeelen." De Ministers zijn dus verpligt om ALLE inlichtingen, *die verlangd worden*, te geven. Zij zijn van die verpligting ontheven alleen dán, wanneer het geven van inlichtingen in strijd zou zijn met het belang en de zekerheid van het Rijk, enz. De Min. van Koloniën had dezen strijd met het algemeen belang en de algemeene zekerheid niet betoogd: hij was dus, volgens de Grondwet, *verpligt*, te geven al de inlichtingen, die men verlangde, zonder dat het den Minister vrij stond, om antwoord te weigeren, op grond dat de vragen onbeduidend waren. Dat oordeel komt den Minister *niet* toe; hij is *verpligt* te antwoorden op hetgeen men hem vraagt, en de Minister, die dat weigert, voldoet niet aan een der eerste pligten hem bij de Grondwet opgelegd. Op deze algemeene verpligting maakt de Minister van Kolonien geene uitzondering; hij staat niet *boven* de Grondwet; want art. 73 der Grondwet stelt dezen Minister voor zijn contraseign evenzeer verantwoordelijk als ieder ander Minister. Een Minister verloochent dus zijn contraseign en schuift zijne daad op den Koning, wanneer hij, geïnterpelleerd over een door hem gecontrasigneerd besluit, antwoordt: "*De Koning* heeft dat besluit genomen in "zijne hoedanigheid van Wetgever in de Kolonien." De Grondwetgever wist, bij het vaststellen van art. 73, zeer wel de hoedanigheid, welke de Koning met betrekking tot de Kolonien bezit; en bijaldien men dus den Minister van Kolonien had willen ontheffen van elke verantwoordelijkheid in zake het koloniaal [illegible] deze uitzondering op den algemeenen regel [illegible] in de Grondwet opgenomen.

Wij voeren deze argumenten aan tegen den Minister van Kolonien, en *niet* tegen den heer GROEN [illegible] zijne verklaring, dat het [illegible] raal, om *na te gaan* [illegible] bewezen dat tusschen den heer GROEN en ons, omtrent de *verpligting* tot het geven van inlichtingen geen verschil bestaat.

De vraag is dus: heeft de heer GROEN, heeft de Kamer *nagegaan*, of aan den grondwettigen pligt is voldaan geworden? Het antwoord moet *ontkennend* luiden. De heer GROEN loopt vlugtig heen over het ontwerp des Ministers van Kolonien, dat hij, juister dan wel zijne meening zal geweest zijn, het "*corpus delicti*" heeft genoemd; en zonder de vragen, door den heer VAN ECK gedaan, te toetsen aan hare innerlijke waarde, is hij daarin homogeen met den Minister dat het gold *quaestien van redactie*, vragen over dat Besluit *en detail*. Zelfs dan nog, wanneer een naauwgezet onderzoek naar de strekking en den aard der gestelde vragen, had doen blijken, dat die vragen waren minutieus, ook in dit geval mogt de Minister van Koloniën, volgens de Grondwet, niet weigeren de "gevraagde inlichtingen" te geven. De heer VAN ECK heeft zich, in de zitting van 21 Maart, zelfs de moeite getroost, van andermaal zijne vragen te resumeren, ten einde aan te toonen, dat zij in geenen deele konden geacht worden minutieus van aard te zijn; maar *noch* de Minister, *noch* de heer GROEN, noch eenig ander lid der Kamer heeft het tegendeel bewezen. En het was toch juist dat punt waarop het aankwam; dàt punt en dat *alleen* was — volgens de eigen verklaring van den heer GROEN — *de pligt der Staten-Generaal.* Zij moesten NAGAAN, volgens den heer GROEN, of de Minister zich aan een grondwettelijken pligt had *onttrokken*; en, hoe kon men zulks nagaan, wanneer de Minister niet andermaal zijn gedrag verklaarde; wanneer zelfs de vragen, welker niet-beantwoording aanleiding gaven tot de beschuldiging, niet onderzocht werden; wanneer niet nagegaan werd, of die vragen ook lagen buiten den kring der Vertegenwoordiging, of de Kamer *bevoegd* was, ze tot een Minister te rigten?

Er is dus volstrekt *niet nagegaan*; en aan hetgeen de heer GROEN heeft genoemd "de pligt der Staten-Generaal" is evenmin door hem, als door de Kamer voldaan geworden. En niettemin heeft *deze* Kamer kunnen en durven aannemen eene motie, waarbij verklaard wordt: "dat zij *volkomen overtuigd* is van de *bereid-"vaardigheid* des Ministers van Koloniën, om, over-"eenkomstig art. 89 der Grondwet, inlichtingen te "geven."

Waarop steunde dan toch deze *volkomen overtuiging?* Op goedwilligheid; op goed geloof; op inschikkelijkheid jegens een Minister?

Is dit het *pligtmatig nagaan*, of een Minister aan zijne grondwettige verpligtingen voldoet?

Is het, met de oog op de aanneming van deze motie, dat de *Amsterdamsche Courant* zoo zeer stoft op haar vertrouwen van de ondersteuning der Kamer, zoodra het eene portefeuille-quaestie geldt?

Dat onze lezers zelven het antwoord op die vragen geven; het zal hun niet moeijelijk vallen. Na zoo vele handelingen van *deze* Kamer, kan het inderdaad — gelijk het *Handelsblad* heden te regt opmerkt — in ernst de vraag niet meer zijn, wat *deze* Kamer denkt van *dit* Ministerie; maar wij zullen in Junij zien, wat de Natie van *deze* Kamer EN van *dit* Ministerie [illegible]

Nederlandersch[illegible]

In nommer 1146 van de [illegible] vinden wij eene karakterschets, van [illegible] van den aard [illegible]

Wij vergeten [illegible], gelijk zij aldaar en [illegible] geschetst.

[illegible] is: het volk oppermag-[illegible] van een *alles* omvattend be-[illegible] maar den wil der meerderheid van [illegible] getreden."

[illegible] ongegrond, dat "zij afstand eischt van *alle* regten [illegible] regt te verleenen, het verkiezen der regeerders." [illegible] is zelfs laster, dat "zij uit inconsequentie, den Vorst "buiten dien kring laat, maar de gelegenheid, om ook "hem er aan te onderwerpen, zich niet zal laten ont-"glippen."

De constitutionele partij is te krachtig in zich zelf, om uit tijdelijk gevoel van zwakheid inconsequentiën te begaan.

Gaarne zullen wij, in het belang der strijdvoerende partijen, de zorgvuldige afbakening zien van het gebied, waarop de strijd wordt gevoerd.

Maar — en hierop is nog meer bepaald onze aandacht gerigt — wat hebben wij te denken van de volgende zinsnede

«Wie op kerkelijk gebied — wij bedoelen hier bepaal-«delijk het protestantisme — tegen elkander overstaan, «*behoeven* daarom elkander niet noodzakelijk op staatkundig «gebied evenzeer te mistrouwen en te bestrijden.»

In een anti-revolutionair blad, dat dagelijks één of meer artikelen wijdt aan kerkelijke protestantsche verschillen en twisten, is die zinsnede ons onbegrijpelijk, tenzij daarin eene geheime bedoeling ligt, namelijk om, *bij de aanstaande verkiezingen zich in de gunst te dringen van de liberale protestantsche partij*. Dan zou het doel de middelen heiligen. Zoo moet de godsdienst worden dienstbaar gemaakt tot bereiking van staatkundige bedoelingen. Zoo komen de listige aanslagen van «*de hoofden*» der anti-revolutionaire partij meer en meer openbaar. Zoo blijkt het, dat onder de leus van: «*met God. voor Vaderland en Koning*» persoonlijke eerzucht en heerschzucht kwalijk verborgen zijn.

Wat wordt door de anti-revolutionaire partij op den voorgrond gesteld?

Is het niet het regt der gezindheid op handhaving van leer en belijdenis?

Is het niet de anti-revolutionaire partij, die het staatsgezag tot handhaving van dat regt verpligt acht en de tusschenkomst van dat gezag in de bestaande kerkelijke verschillen, ofschoon voor het oogenblik niet geraden of gewenscht, toch ook niet verwerpelijk beschouwt?

Is het niet de kerkelijk orthodoxe partij, die zich in de belijdenis van de hoofdwaarheden des Christendoms met de Roomsch-Catholijken meer dan met de liberale Protestanten vereenigd gevoelt?

Indien het *wezen* dus boven den *vorm* wordt gesteld en eene positive belijdenis boven een negatief anti-papisme wordt geschat, — hoe kan de anti-revolutionaire partij op staatkundig gebied, waar het ook behartiging van dierbare belangen geldt, een bondgenootschap sluiten met eene partij, die, naar hare overtuiging, de heiligste waarheden, welke meer dan het genot van tijdelijke voorregten beoogen, vertreedt en bezoedelt?

Voor ons was het nimmer eene onbegrijpelijke zaak, als de kerkelijke orthodoxen aan de Roomsch-Catholijken de hand reikten, waar het de verkrijging van staatkundige voorregten betrof; omdat er overeenstemming gevonden werd in kerkelijke en staatkundige belangen, ofschoon beider doel ver uiteen liep. Bij en na de grondwetsherziening bewandelden zij denzelfden weg en zij hebben verkregen, wat zij wenschten.

Vóór en bij de April-beweging was het echter de anti-revolutionaire partij om persoonlijke voorregten te doen en het is haar gelukt de partij, die zij in de kerk bestreed, op staatkundig gebied te verschalken.

Nu, nadat zij *en* de Roomsch-Catholijke partij, *en* de constitutionele partij door hare cameleontische geaardheid van zich heeft doen afkeeren — nu fluit zij als de vogelaar en wil *op staatkundig gebied* een vrede sluiten, die zij op kerkelijk gebied nimmer zou aangaan; opdat zij hare minderheid en krachteloosheid niet zou openbaren, bij de verkiezingen die aanstaande zijn.

Maar, wat moet nu het oordeel zijn der eenvoudige menigte, die *om der godsdienstwil* zich aan de hoofden der anti-revolutionaire partij overgegeven heeft, als zij verneemt, dat men de hand toesteekt aan de «beroerders der kerk», aan Groningen en Remonstranten, om onder de rij der Volksvertegenwoordigers plaats te kunnen behouden? Gewis: zulke handelingen zweemen naar verraad van de heiligste en dierbaarste belangen.

Het was voor ons sinds lang niet meer eene geheime zaak, dat te behooren tot de constitutionele partij in het oog der anti-revolutionairen met «godverzaking» wordt gelijk gesteld, en dat de DORNER's in Nederland uit de Christelijke gemeenschap verdienen te worden geweerd.

De Nederlander schijnt niet onbezorgd over het gebruik, dat de Nederlandsche Hervormde Kerk van hare onafhankelijkheid, ten aanzien der armenzorg, zou kunnen maken.

«Men vergete niet, dat, om van de *onafhankelijkheid der kerk* heilzame vruchten te zien, vereischt wordt:

«Dat er in de kerk, niet *grenzenlooze verwarring*, maar *eendragtige zamenwerking*, als gevolg van *Christelijke geloofseenheid*, openbaar zij.

«Dat de *diaconalezorg*, met een naauwkeurig onderzoek gepaard, op het *voorkomen* of *doen ophouden* van bedeelingen, bedacht zij.»

«Dat niet, door kerkelijke liefdadigheid, zedenbederf en vadsigheid gevoed worde.»

«Dat niet, door overneming van zorg en verantwoordelijkheid, de werking van den meest natuurlijken drijfveer (*bijzondere liefdadigheid*, uit pligtbetrachting en sympathiën van verwanten en naburen) worde gestoord.»

Maar wij zouden wel willen weten, of het Staatsbelang er niet bij lijden zoude, als, ten gevolge van *grenzenlooze verwarring*, de *diaconale zorg* minder naauwgezet vervuld en juist *door de kerkelijke liefdadigheid* zedenbederf en vadsigheid gevoed werd?

Voor ons is het geene vraag meer, als er een Staatstoezigt noodig wordt geacht op de kerkgenootschappen, of er ook niet en vooral eene waakzame zorg vereischt wordt op het misbruik, dat van de onafhankelijkheid der diaconiën kan worden gemaakt.

Buitenland.

PARMA.

Nadat Zondag avond het telegrafisch berigt was overgebragt, dat de Hertog van Parma aan de wonde, die zijn moordenaar hem heeft toegebragt (welke moordaanslag reeds in ons vorig n°. is medegedeeld), en nadat men vreesde, dat de maag getroffen zou zijn, is hij aan de gevolgen zijner wonde eergisteren avond bezweken. De moordenaar was nog altijd onbekend. De overledene regerende hertog Karel III of Ferdinand Karel Jozef Maria Victoria Balthazar van Bourbon, infant van Spanje, is geboren den 14 Januarij 1823 alzoo 31 jaar oud. Hij trad den 10 November 1845 in het huwelijk met de hertogin Louisa Maria Theresia van Bourbon, geboren den 21 September 1819, dochter van den hertog van Berry, uit welk huwelijk tot dus verre vier kinderen zijn geboren, waarvan de erfprins, Robert, prins van Piacenza (Plaisance), den 9 Julij 1848 het eerste levenslicht aanschouwde. De Hertogin-weduwe heeft dien jongen prins tot souverein verklaard. Zij zal gedurende zijne minderjarigheid de regering op zich nemen.

De overledene hertog besteeg den troon den 14 Maart 1849.

TURKIJE.

De belangrijke telegrafische depêches van heden komen hierop neder:

Volgens berigten uit Belgrado van den 27 dezer, heeft de generaal Gortschakoff eene poging gedaan, om zich van het eiland Tourtoucai in den Donau meester te maken. De Turken hebben evenwel de brug, welke hij over den Donau had doen slaan, afgebroken, en de Russen hebben bij het verdedigen der brug twee duizend man verloren.

De Russen zijn den 23 met 48,000 man den Donau overgetrokken.

De *Moniteur* bevat eene verklaring van regeringswege, dat aan de Russische schepen zes weken tijd wordt gelaten, om de Fransche havens te verlaten. De toestand der Russen, die zich in Frankrijk bevinden, zal geene verandering ondergaan, en zij zullen er hun verblijf kunnen gevestigd houden.

De mededeeling aan de kamers is voorafgegaan door de verklaring; dat de regeringen van Frankrijk en Engeland aan het Peterburgsche Kabinet hebben te kennen gegeven, dat bijaldien het geschil tusschen Rusland en de Porte niet tot blooté diplomatieke onderhandelingen wordt teruggebragt, en bijaldien de ontruiming der Donau-Vorstendommen door de Russische troepen niet binnen den bepaalden tijd geschiedt, dat, benevens het niet beantwoorden van hét vroegere ultimatissimum, als eene oorlogsverklaring zal worden beschouwd. Eene soortgelijke verklaring is van regeringswege aan de Engelsche kamers gedaan.

— Zooals gisteren gemeld is en ook uit bovenstaande telegrafische depeches blijkt, is aan de beide huizen in hunne zitting van 27 dezer mededeeling gedaan, van eene boodschap van H. M. de Koningin, die aldus luidde:

H. M. acht het doelmatig aan het huis mede te deelen dat de onderhandelingen, welke in verband met hare bondgenooten sedert eenigen tijd met Z. M. den Keizer aller Russen gevoerd werden, geëindigd zijn en dat H. M. zich verpligt rekent de werkdadige ondersteuning te verleenen aan haren bondgenoot den Sultan tegen eene overweldiging, die door niets gewettigd wordt. H. M. heeft last gegeven, om op het bureau van het Huis neder te leggen de staatsstukken, welke buiten die, reeds aan het Parlement medegedeeld, de meeste bijzonderheden. betrekkelijk de onderhandelingen doen kennen. Het strekt H. M. tot troost zich te herinneren, dat zij geene poging onaangewend heeft gelaten, om de weldaden van den vrede voor hare onderdanen te bewaren. De billijke hoop van H. M. werd verijdeld. H. M. steunt met vertrouwen op den ijver en de gehechtheid van het Huis en op de pogingen van hare edele en getrouwe onderdanen, ten einde haar te ondersteunen in haar besluit, om de magt en de hulpmiddelen van het volk te bezigen tot bescherming van het grondgebied van den Sultan tegen de aanvallen van Rusland.

Het Hoogerhuis zal aanstaanden Vrijdag deze Kon. boodschap in overweging nemen. De graaf Derby heeft de hoop geuit, dat lord Clarendon, alsdan het juiste doel, waarmede de oorlog ondernomen wordt, zal doen kennen. Zoowel hij als graaf Grey verwachtten, dat het op te stellen adres van dien aard zal wezen, dat het onmiddellijk de goedkeuring van het Hoogerhuis zal kunnen erlangen. In het Lagerhuis werd de boodschap overgebragt door lord John Russel. Ook daar zal zij Vrijdag aanstaande een onderwerp van overweging uitmaken. Daar de oorlogsverklaring uitsluitend van de kroon uitgaat, zal zij in de *London Gazette* verschijnen, zonder dat er eenig besluit van het Parlement zal worden afgewacht.

Ter beurze van Londen van 27 dezer was het gerucht in omloop, dat lord Aberdeen, die blijkbaar in den laatsten tijd de meeste vredesgezindheid aan den dag legde, zou besloten hebben, zijne portefeuille neder te leggen.

— De *Times* meldt, dat de stellige oorlogsverklaring zal vervat worden in eene proclamatie in rade, die Woensdag zal worden gehouden. Dan zullen er bevelen worden gegeven aan de scheepsmagt, ten einde zij de schepen en onderdanen van den staat, waarmede men in oorlog is, als van den vijand zullen worden behandeld. Dadelijk zal alle handel en alle betrekkingen tusschen de onderdanen der beide staten onwettig en strafbaar worden verklaard, zoodat bemeestering en verbeurd verklaring daaruit zullen voortvloeijen, alleen met die uitzondering, wanneer door de kroon bijzondere vergunningen mogten zijn verleend voor ladingen of andere eigendommen, die voor de verklaring van den oorlog ingescheept of op weg mogt[...]

Toen Engeland in 1807 aan Rusland den oorlog a[...] werd dat tijdsbestek tot 14 dagen na den aanva[...] vijandelijkheden bepaald. Kapitein Blackwood, die [...] overbrengen van het ultimatum aan den Czaar is[...] geweest is is van Petersburg te Londen terug gekee[...] kent den ongelukkigen uitslag dier zending. Zes [...] heeft hij vruchteloos te Petersburg op eenig a[...] gewacht.

— Brieven uit Konstantinopel van 15 dezer meld[...] Omer-Pacha aan de Porte had kenbaar gemaakt, [...] eene gewigtige aanvangende beweging der Russen [...] moet zag, maar dat langs de geheele linie de noodig[...] regelen waren genomen en dat hij zich in staat [...] om elken aanval te keeren. Men begrijpt dus niet [...] gens de telegraphische berigten de Russen geen teg[...] hebben ontmoet. Zoo dit werkelijk het geval is, [...] Omer-Pacha den overtogt over den Donau bij Mate[...] heeft belet, dan moet men onderstellen, dat het een[...] list is en dat het in zijn ontwerpen ligt den v[...] de gelegenheid te stellen, zich op den regter o[...] rivier te vestigen om dien dan later des te beter te [...] aanvallen. Dat de Russen den Neder-Donau hebbe[...] zen, om den overtogt te bewerkstelligen, schrijft me[...] toe, dat zij Oostenrijk geene redenen van ontevredenh[...] ben willen geven. De belangen van dien staat sta[...] die aanvallende beweging minder op het spel. Hoe [...] de daadzaak van het overtrekken van den Donau [...] gewigtige gebeurtenis. Daaruit blijkt dat, niettege[...] al hetgeen in den laatsten tijd werd verhaald, de[...] voor de aankomst van het Engelsch-Fransch h[...] een grooten slag op het oog hebben. Zoo die pogi[...] gelukken, in wêerwil van het vertrouwen door Oma[...] aan den dag gelegd, dan zouden de moeijelijkheden v[...] veldtogt voor de verbonden legerbenden zeer worden v[...] De brieven uit Konstantinopel bevestigen, dat het ver[...] schen Turkije, Frankrijk en Engeland over de gewap[...] dersteuning is geteekend, maar tevens dat de overe[...] nopens de concessien aan de Christenen nog niet [...] ten. Redschid-Pacha is tegen de afschaffing van e[...] lasting, die op de niet-Turken drukt en 50 millio[...] ters jaarlijks opbrengt. Het Turksch bewind mee[...] van die hulpbron niet te kunnen ontdoen. Men w[...] den 13den een firman is uitgegeven, waarbij de [...] nen worden toegelaten om in regten den eed af te [...] Ismaël-Pacha, bevelhebber van Kalafat, is tot ma[...] benoemd. De Porte heeft bij Frankrijk en Engel[...] nieuw aangedrongen op het nemen van maatregele[...] de Grieksche regering, die den opstand in Epirus en [...] salie, immers zijdelings, zouden ondersteunen. Deze m[...] heden zullen trachten, die Regering tot eene mee[...] onzijdigheid te brengen.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN WOENSDAG 29 MAART.

[Wij hebben gister, ten onregte, gemeld, dat de [...] Kamer reeds toen op reces was gescheiden. De al[...] indruk was alzoo; doch wij hadden ons daarin vergis[...]

Ingekomen eene missive van den heer Mr. P. [...] Heuvel, te kennen gevende, dat hij, door zijne be[...] tot regter van de arrondissem. regtbank te Eindhove[...] opgehouden lid te zijn van deze Kamer.

Ingekomen een wetsontwerp tot wijziging van h[...] X der Staatsbegrooting 1853. (*Departement van* [...]

Deze vergadering is, zegt de Voorzitter, bel[...] einde te voldoen aan het Schriftelijk verzoek va[...] leden, die wenschen, voor het uiteengaan van de [...] te doen beëindigen het wetsontwerp, dat aan[...] betrekkelijk de verklaring van algemeen nut van [...] leg van een spoorweg van de Belgische grenzen [...] hollandsche gebied tot Rotterdam, met een zij[...] Breda: aangezien deze zaak den meesten spoed ve[...]

De Voorzitter stelt voor, om over dit wetsontw[...] raadslagen op aanstaanden Zaturdag, ten 11 ure [...]

De heer HUGENHOLTZ stelt voor, om dit wet[...] dat tot geenerlei bedenking zou aanleiding gegeve[...] onmiddellijk in behandeling te nemen.

De heer VAN HOËVELL verklaart zich daarte[...] erkent, dat de zaak bevorderd behoort te word[...] hij kon niet inzien, waarom niet tijd tot beho[...] derzoek zal mogen gegeven worden? Wanneer [...] aanneming had gewenscht vóór het reces, dan [...] hem vreemd voor, dat de regering het wetsont[...] laat had ingediend.

Na eenige woordenwisseling tusschen de heeren [...] pen, van Rappard, de Kempenaer, Meeussen, [...] en van Hoëvell, wordt het voorstel van den [...] HOLTZ aangenomen met 40 tegen 8 stemmen.

Alsnu neemt de MINISTER VAN BUITENLAND[...] het woord, om te verklaren, dat hij, zoo[...] telegrafische depeche ontvangen hebbende, gaarne [...] van haren belangrijken inhoud, alvorens zij [...] wil kennis geven.

Het gold de beginselen, die zullen worden [...] wat betreft het regt van de neutrale vlag. [...] van Engeland had dan verklaard, dat alle [...] oorlog evenzeer als de depêches aan den vijand [...] vatbaar geacht worden voor confiscatie, ook wanneer [...] schepen zich daarmede belasten; evenzoo zal [...] plaats kunnen hebben, wanneer neutrale schepen [...] blokkade van havens zouden willen schenden. [...]

Engeland wil echter niet, dat vijandelijk goed geconfiskeerd zal worden, al bevindt het zich op een neutraal schip, mits dat goed niet kesta in contrabande van oorlog of in depêches, aan den vijand gerigt. De regel zal gelden vrij schip, vrij vlag. Bovendien zal zelfs neutraal eigendom, zich bevindende op vijandelijk schip, niet geconfiskeerd worden.

Uit deze verklaring volgt, volgens den Minister, dat de neutrale vlag dekken zal de goederen, onverschillig of zij behooren tot den vijand of niet, mits zij niet zijn contrabande van oorlog of depêches, aan den vijand gerigt, en dat bovendien goederen, aan neutrale natiën behoorende, ofschoon zich op vijandelijk schip bevindende, niet zullen geconfiskeerd worden.

Het wets-ontwerp betrekkelijk den Belgischen spoorweg wordt alsnu aangenomen met 47 (algemeene) stemmen.

De Kamer gaat daarna over in Comité-generaal, om aan te hooren de notulen van het verhandelde in het laatst gehouden comité.

De Vergadering is daarna op reces gescheiden.

's Gravenhage, 29 Maart.

LONDEN, Woensdag 29 Maart. De oorlogsverklaring van Engeland aan Rusland is geschied.

KIEL, Dingsdag 28 Maart. De geheele Engelsche vloot ligt voor onze haven geankerd, en zal morgen ochtend weder zee kiezen.

PARIJS, Woensdag 29 Maart. Volgens de thans bekend gewordene bijzonderheden hebben 98,000 inschrijvers voor de leening van 250 millioen frs. ingeschreven. Deze gezamentlijke inschrijvers vertegenwoordigen een kapitaal van 467 millioen in 3 pcts. en 308 millioen of $4\frac{1}{2}$ pcts. fonds.

Z. M. heeft den gewezen commies bij het Dep. van Marine J. H. ten Kate, een pensioen verleend van *f* 1120 's jaars.

Z. M. heeft de luitenant-ter-zee der 1ste kl. P. M. Collard, gewezen 1ste officier op het stoomschip Hekla, ridder der Mil. Willemsorde der 4de kl., ter zake van zijn op nieuw gehouden lofwaardig gedrag, bij de expeditie tegen de zeeroovers, op de eilanden Kalatoea en Flores, in October en November 1851, benoemd tot ridder van de Mil. Willemsorde der 3de kl.

Wij maken onze lezers opmerkzaam op de gewigtige verklaring, heden ten aanzien van de regten der neutrale vlag, door den Min. van Buitenl. Zaken in de Tweede Kamer der Staten-Generaal afgelegd.

De Engelsche Economist zegt, dat de Vereenigde staten zooveel meel en koren naar Europa kunnen voeren, dat de stremming van den aanvoer van graan uit de Oost- en Zwarte Zeeën geenerlei vrees voor schaarschheid of voor buitengewoon hooge prijzen behoeft in te boezemen.

* In de zitting van den gemeenteraad, van gisteren, heeft de burgermeester nog medegedeeld dat, bij gelegenheid der onthulling van het standbeeld van wijlen Z. M. koning Willem II, Burg. en Weth. door de Commissie zijn uitgenoodigd geworden, deel te nemen aan den vriendschappelijken maaltijd op den volgenden dag. Bij die gelegenheid is door den voorzitter der commissie, den heer E. W. van Dam van Isselt, aan de leden van het gemeentebestuur een brief ter hand gesteld, strekkende, om gemeld nationaal gedenkstuk, aan de zorg van Burg. en Weth. aan te bevelen. De heer de Sonnaville heeft, ten gevolge der afwezigheid van den heer burgemeester, op gepaste wijze daarop geantwoord.

* Het Hoofdbestuur der Vereeniging tot bevordering van fabriek en handwerknijverheid in Nederland, te 's Gravenhage, waarvan de heeren Mr. A. G. C. Alsche en M. L. Hermans, voorzitter en secretaris zijn, heeft aan den Minister van Binnenlandsche Zaken te kennen gegeven, dat, om het voorname doel dier Vereeniging, namelijk eene betere industriële opleiding en opwekking der algemeene belangstelling in de fabriek- en handwerknijverheid meer en meer te bereiken, zij vooral eene algemeene zamenwerking behoeft, ten einde, door eene genoegzame uitbreiding, die opleiding krachtdadig te bevorderen. — Het Hoofdbestuur was daarom voornemens, aan de Burgemeesters der voornaamste gemeenten, waar nog geene afdeeling der Vereeniging bestaat, eene circulaire te zenden. Zullen evenwel de aangewende pogingen genoegzaam baten, dan is daartoe een meer krachtdadige aandrang van hooger hand noodig, waarom het Hoofdbestuur den wensch heeft geuit, dat Zr. Mjs. Commissarissen in de onderscheidene provincien op de zaak werden opmerkzaam gemaakt.

Naar aanleiding der dienvolgens door den minister voornoemd aan den Commissaris des Konings in de prov. Zuid-Holland gedane uitnoodiging, heeft gemelde Commissaris aan de gemeentebesturen binnen zijne provincie verzocht, de bedoelde instelling, om hare nuttige strekking, bij de ingezetenen hunner gemeente aan te bevelen.

* De Hooge Raad der Nederlanden (kamer van strafzaken) heeft gisteren uitspraak gedaan in de zaak van S. A. Dwars, die zich in cassatie had voorzien tegen een arrest van het hof in Noordholland, waarbij hij tot gevangenisstraf en boete was veroordeeld, wegens het schrijven van een pamflet, getiteld: *de Vermakelijke Roomsche Processie enz.* De Hooge Raad heeft, na de ongegrondverklaring van al de *zeven* voorgestelde cassatie-middelen, het beroep van den req. verworpen.

* Gedeputeerde staten der provincie Zuidholland, in aanmerking nemende dat door verschillende gemeenteraden, bij het vaststellen van verordeningen, waarbij de last tot het binnentreden der woningen van de ingezetenen huns ondanks wordt verstrekt, de bepalingen der wet van den 31 Augustus 1853 (Stbl. nº 83), niet juist in toepassing zijn gebragt, en daardoor meermalen veranderingen in de bereids vastgestelde verordeningen hebben moeten worden gemaakt; — hebben goedgevonden, aan Burgemeesters en Wethouders der gemeenten in Zuidholland te kennen te geven, dat art. 1 der wet van den 31 Augustus 1853 (Stbl. nº 83) de woningen der ingezetenen alleen dan huns ondanks wil hebben binnengetreden indien de zorg voor de nakoming van eenig voorschrift eener plaatselijke verordening, hetwelk strekt tot handhaving van de openbare rust of veiligheid, of tot bescherming van het leven of de gezondheid van personen dit vereischt.

« Dat het hier geldt eene uitzondering op de onschendbaarheid der woning, door de Grondwet aan de ingezetenen in den regel gewaarborgd, en dat de exceptionnele bevoegdheid, welke de wetgever bij de wet van den 31en Augustus 1853 (Stbl. nº 83) aan de Plaatselijke besturen toekent, dus niet anders dan binnen hare strikste termen behoort te worden toegepast;

« Dat daarbij vooral moet worden in acht genomen, dat alleen dan wanneer de handhaving van een voorschrift van plaatselijke policie het intreden des nachts der woningen, om te onderzoeken of die wordt nageleefd, of om de bij de verordeningen voorgeschreven policie-maatregelen te kunnen toepassen, onvermijdelijk maakt, den last tot het binnentreden ten *allen* tijde, en dus ook des nachts kan worden verstrekt, en dat in andere gevallen, waarin zoodanige intrede bij dag als voldoende kan worden aangemerkt, die last zonder deze bijvoeging kan worden gegeven.

« Dat derhalve de last, door den gemeenteraad krachtens art. 1 der wet, te verstrekken, bepaald de voorschriften der verordening moet aanwijzen, tot handhaving van welke de gemeenteraad den last verstrekt, hetzij ten allen tijde, hetzij zonder die bijvoeging verstrekt, en dat tevens bij het geven van den last de ambtenaren moeten vermeld worden, aan welken dezen gegeven wordt; terwijl bij de verordening tevens behoort te worden bepaald, dat die ambtenaren den last niet anders mogen ten uitvoer brengen, dan met inachtneming der voorschriften, gegeven bij art. 3 der wet.

« Dat in al deze verordening bepaald kan worden, tot handhaving van welke der daarin opgenomen voorschriften de gemeenteraad den last verstrekt.

« Dat echter ook, volgens art. 1 der wet, die last bij afzonderlijke verordening kan verstrekt worden, maar als dan daarin uitdrukkelijk, onder inachtneming van bovenstaande opmerkingen, de artikelen van iedere speciale verordening, voor welker handhaving den bedoelden last wordt verstrekt, en de ambtenaren aan wien die ten opzigte van iedere verordening in het bijzonder wordt gegeven, zullen behooren te worden opgenoemd.»

In de zitting van den 16 Maart heeft de gemeenteraad van Goes de herziening van het finantiewezen der gemeente, ten einde gebragt, waardoor het geheele belastingstelsel in overeenstemming met de gemeentewet is gebragt.

Goes is de eerste stad in ons Rijk, waar dit belangrijk deel der gemeentelijke administratie geregeld en ingevoerd zal wezen.

Men verneemt, dat drie jongelingen, gekozen uit de ijverigste en meest geschikte leerlingen der koninklijke school op het Loo, weldra naar de landbouwkundige school in de provincie Groningen zullen vertrekken, om daar op kosten van Z. M. drie jaren te blijven.

Den 28 dezer is van de werf *de Merwede* van de heeren C. Gips en Zonen te Dordrecht, te water gelaten het nieuwe barkschip *Cornelis Gips*, voor rekening eener reederij van de heeren J. B. 't Hooft en F. C. Deking Dura, te Dordrecht en te voeren door kapt. M. van Rijn van Alkemade.

Den 25 dezer is op de werf van den heer G. H. Uittenbogaarden, te Maassluis, de kiel gelegd van een barkschip, groot 200 last, de «*Zwarte Zwaan*» genaamd, te voeren door kapt. Muller en bestemd voor de groote vaart.

Van Rotterdam zullen voortaan om de 5 dagen twee stoombooten naar Havre vertrekken, daar eene Rotterdamsche reederij, onder directie van de heeren C. Balguerie en Zn. de Engelsche schroefstoomboot *Levant* te dien einde heeft aangekocht.

Hoorn, 28 Maart. Gepasseerde week had men alhier weder een ongeluk, als een gevolg van misbruik van sterken drank, te betreuren. Een man, alhier in de Baan wonende, die als scharenslijper het land rondloopt, kwam beschonken te huis en stak zijne vrouw, die hem over dat gedrag berispte, met een mes, dat gelukkig op het schouderblad afstuitte. Met zijne aanvallen voortgaande, werd hij daarin gestuit door eenige vreemden, die in dit huis logeerden, anders had zijne dronkenschap schroomelijke gevolgen kunnen hebben. — Door deze vreemden werd ter kennisse der policie gebragt, en is thans de dronkaard, na zich tegen zijne gevangenneming verzet te hebben, in voorarrest zijn vonnis af te wachten.

* **Utrecht**, 28 Maart. Gister werd hier de verjaardag der Utrechtsche Hoogeschool gevierd. Men heeft Prof. Mulder eene redevoering gehouden in het Nederduitsche taal ten onderwerp hebbende de licht- en schaduwzijde van het beoefenen der natuurkundige wetenschappen. In het begin zijner rede begon ZE. HG. met te zeggen dat hij gewenscht had, eene rede te mogen houden in de Ned. taal, vooreerst, omdat hij daarmede meer vertrouwd was en ten tweede om geen zijner ambtenooten lastig te vallen. Dit schijnt echter aan ZE. HG. te zijn geweigerd en misschien wel voornamelijk omdat ten vorige jare datzelfde aan Prof. Opzoomer geweigerd was, die eene latijnsche rede hield en zijne Nederduitsche later in druk uitgaf. Morgen zullen dan, om aan de vereischten der wet te voldoen, in eene Latijnsche rede door Prof. Mulder de *facta* der hoogeschool worden verhaald en tevens het rectoraat worden overgedragen. Heden avond zullen echter de gewone serenades worden gegeven.

In de redevoering van ZE. HG. trok het vooral de aandacht toen ZE. HG., wijzende op de disharmonie, die er door het eenzijdig beoefenen der natuurkundige en het verwaarloozen der zedelijke wetenschappen ontstaat, de bedienaren der Godsdienst toesprak, dat aan hen de edele taak was opgedragen, om dat verband wederom te herstellen, en met kracht en nadruk vroeg wat baatte te twisten over bisschoppen of niet bisschoppen, over leerstelsels tegen elkander te schelden en te razen; of niet het goud even goed goud was al was het niet door hen gestempeld, en of niet eveneens godsdienst godsdienst was, al vertoonde zij zich niet in denzelfden vorm. Waarlijk, het is wel jammer! dat Prof. Mulder niet een jaar vroeger rector magnificus is geweest! Misschien had ZE. HG. dan ook niet eens eenvoudig geteekend.

Als eene particulariteit deel ik UE. nog mede, dat Prof. Mulder in zijne rede, sprekende over het gemis aan zedelijkheid, het weinige geloof aan autoriteit en de daardoor ontstane minachting van het ouderlijk gezag, als een bewijs van het laatste aanhaalde, dat tegenwoordig zelfs fatsoenlijke jonge lieden in plaats van Vader, Pipa zeggen.

⊙ **Deventer**, 27 Maart. In de heden gehouden zitting van den gemeenteraad, is, naar aanleiding van een ingekomen verzoek, bij meerderheid van stemmen beslist, dat het verleenen van autorisatie tot het oprigten eener bijzondere school der tweede klasse niet behoort te geschieden door het collegie van Burgemeester en Wethouders, maar door den raad. De Burgemeester heeft terstond verklaard, krachtens art. 70 der gemeentewet, het genomen besluit niet te zullen uitvoeren, daar hij het strijdig achtte met de bestaande wetgeving.

Groningen, 27 Maart. De kerkeraad der Vereenigde Doopsgezinde gemeente alhier ontving heden in de kerkekamer, voor de gemeente een hoogst aanzienlijk geschenk in zilver, bestaande in een doopvont en waterkan, twee wijnkannen, twee bladen voor het brood en twintig bekers: alzoo al het noodige tot bediening van den Heiligen Doop en het Heilige Avondmaal. De edele gever is de heer G. van Calcar Jr., alhier woonachtig.

NEDERLANDSCH OOST-INDIE.

(Per Overland-Mail.)

Batavia, 9 Februarij 1854.

Bij besluit van den Gouv. Generaal is vastgesteld, dat waterstaats ambtenaren zich niet op reis zullen mogen begeven, anders dan op bijzonderen last, hetzij van den chef van den Waterstaat en 's lands civiele werken, hetzij van het hoofd van gewestelijk bestuur, waaronder zij bescheiden zijn; zullende laatstgemelde verpligt zijn, om van de door hem bevolene dienstreizen van waterstaats ambtenaren, onverwijld mededeeling te doen aan den chef van den waterstaat en 's lands civiele werken.

Bij gelijk besluit is bepaald, dat het maximum der toelage uit het fonds der verhoogde pensioenen voor de officieren der landmagt in *Nederlandsch-Indie*, in den rang van majoor, voor degenen *die na heden tot dien rang zullen worden benoemd*, zal bedragen *f* 800 's jaars.

Gedurende de maand December 1853, is aan inkomende en uitgaande regten op Java en Madura ontvangen *f* 819,336 $50\frac{1}{2}$. De opbrengst over het geheele jaar 1853 bedraagt *f* 7,441,459.$18\frac{1}{2}$.

Hieronder zijn echter begrepen: aan regten op gouvernements producten *f* 1,570,686.$94\frac{1}{2}$, aan terug betaalde regten *f* 102.050.73 — *f* 1,672.737.$47\frac{1}{2}$, zuivere opbrengst *f* 5.768.722.71. Over 1853 is minder ontvangen dan in 1851 *f* 708.080.$08\frac{1}{2}$, en minder dan in 1852 *f* 246.626.91.

— In het begin dezer maand liep te Batavia het gerucht, dat in het westerkwartier, meer bepaaldelijk op het land Mauk, gebrek aan voedsel bestond.

Onverwijld werd deswege een onderzoek ingesteld door het plaatselijke bestuur.

Hoezeer op vele plaatsen de uitgeworpen [illegible] drooge rijstvelden door de langdurige dro[illegible] geleden, werd echter het verspreide [illegible] ligd.

Het is te verwachten, [illegible] regens nog tijdig genoeg [illegible] opkomen, eene totale [illegible] het plan tot

— Wij hebben [illegible] Indische nijverheid, ontoprigting eener Maatschappij [illegible] leden der directie van [illegible] gehad hebbende Tentoonstelling [illegible] den bijval der geheele directie on-[illegible]

[illegible] thans onderrigt, dat het gouvernement bewilligd heeft in de oprigting dier Maatschappij, die tevens een Tijdschrift voor Nijverheid zal uitgeven.

— Men meldt van Buitenzorg, dat de aldaar gevestigde afdeeling van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, op den 30 Januarij, in het Hôtel Bellevue, eene vergadering

heeft gehouden, die, ofschoon slechts door het bestuur en twee leden der afdeeling bijgewoond, toch als een teeken van leven moet worden aangemerkt. De president, Dr. A. L. Gastman, deed verslag van de lotgevallen der afdeeling van hare geboorte tot op den dag der vergadering, welk verslag hoofdzakelijk bestond uit het voorlezen van correspondentie, waarna de penningmeester rekening en verantwoording van zijn beheer gaf. Het is te betreuren, dat er niet meer leden zijn opgekomen, daar de afdeeling er 18 telt en de opgekomenen met den besten geest bezield waren.

— Wij hebben met het grootste genoegen uit een berigt van de Redactie en den Uitgever van de *Java-Bode* gezien, dat zij geene advertentiën betrekkelijk den verkoop van slaven meer in hun blad zullen opnemen.

— Bij de *Javasche Courant* van 28 Jan. is gevoegd een staat van den stand van het rijstgewas onder ult. December 1853.

Uit dien staat blijkt, dat slechts in de residentiën Pasoeroewan, Bagelen en Banjoewangie de oogst gunstig was afgeloopen, terwijl in de andere residentiën van Java, met uitzondering van Soerakarta en Djokjokarta, waarvan niets gemeld wordt, de aanhoudende droogte veel nadeel aan het te veld staande jonge gewas toegebragt, het aanleggen van zaadbeddingen verhinderd of de aangelegde bijna geheel vernield heeft.

De sedert in deze maand bijna overal gevallen regens doen de hoop koesteren op een gunstiger keer en de deswege o. a. van Buitenzorg ontvangene mededeeling luidt reeds zeer gunstig.

Bij gelegenheid, dat aan den 1sten luitenant der genie D. Maarschalk, eene waterpassing tusschen Batavia en Buitenzorg was opgedragen, werd door dien officier een plan ontworpen tot het aanleggen van eenen spoorweg tusschen beide genoemde plaatsen.

Omtrent dit hoogst belangrijke onderwerp ontleenen wij het volgende uit de door den heer Maarschalk aan het gouvernement aangeboden en ter zake handelende stukken, waaronder de noodige teekeningen, berekeningen en begrootingen van kosten.

De geprojekteerde baan, ter lengte van 54,678 ellen, volgt slechts voor een klein gedeelte den grooten postweg. Zij loopt grootendeels over onbebouwde gronden, uitgezonderd in de nabijheid van Batavia en Weltevreden, van het station te Buitenzorg op te rigten tusschen den 38sten en 39sten paal, in het veld achter het landbouwkundig laboratorium, langs de naald, Kedong-Badak en Bazar-Tjitajam, over de landen Depok en Pondok-Tjina en langs Bazar-Mingo naar Parapattan. Van Parapattan, langs de vervallen defensielinie achter het Koningsplein, tot den weg naar Tana-Abang. Van daar bewesten de langs dien weg gelegen woningen naar het westelijke gedeelte van het chinesche kamp, en voorts door de stad naar het plein van het Entrepôt bij de groote-rivier, waar zij eindigt.

De ontwerper acht een enkel spoor, ter wijdte van 1.5 el, voldoende, en vermeent, dat vier treinen daags, twee van beide plaatsen, toereikende zijn voor het vervoer der passagiers en goederen.

Aan twee treinen, gelijktijdig van Batavia en Buitenzorg vertrekkende, zou de gelegenheid kunnen gegeven worden om elkander voorbij te gaan, door het aanleggen van een dubbel spoor over eene lengte van 3,965 ellen, ter plaatse waar zij elkander zouden ontmoeten.

Behalve de hoofdstations te Batavia en te Buitenzorg, zouden, volgens oordeel van den heer Maarschalk, nog stations moeten worden opgerigt te Parapattan en te Pondok Tjina; terwijl bovendien op nog vier andere plaatsen de gelegenheid zou kunnen gegeven worden tot het opnemen van reizigers en goederen.

De luitenant Maarschalk berekent, dat tusschen Batavia en Buitenzorg gemiddeld jaarlijks vervoerd zouden worden:
29,200 reizigers, zoo europeanen als inlanders, en daarmede gelijkgestelden, waarvan 8000 der 1ste, de overigen der 2de en 3de klasse, en
15,700 tonnen aan goederen en produkten.

Hij begroot de kosten, aan het aanleggen van den spoorweg verbonden, zoo zulks van gouvernementswege geschiedde, op ongeveer *f* 3,102,128, waarvan *f* 2,808,318 voor het aanleggen der baan, de gebouwen enz., en *f* 293,810 voor het benoodigde materieel.

De tarieven, welke den grondslag der berekening van de inkomsten uitmaken, mogen zeer matig genoemd worden. Zij zijn, voor de met eene snelheid van 40 eng. mijlen gaande passagierstreinen van Batavia naar Buitenzorg, en omgekeerd, voor een passagier der 1ste klasse *f* 7, der 2de *f* 5, en der 3de klasse *f* 2.80; — voor een pikol goederen *f* 2.10. — Voor de met eene snelheid van 12 mijlen bewogene goederen-treinen, voor een reiziger der 3de klasse 90 duiten, voor een pikol goederen 60 duiten, voor een rijtuig *f* 12.60, een paard of ander groot vee *f* 5.30.

De kosten voor het onderhoud van den weg en het materieel, voor administratie en exploitatie en gedeeltelijke aflossing en interest van het kapitaal, zouden jaarlijks bedragen ongeveer *f* 240,739; terwijl de inkomsten worden berekend op ongeveer *f* 270,404, hetgeen al dadelijk een batig saldo geeft van *f* 29,665, jaarlijks te vermeerderen, naarmate het kapitaal afgelost en de renten minder worden.

Het ontwerp van den heer Maarschalk draagt de kenmerken van juiste en naauwkeurige bewerking, en wordt door deskundigen bepaaldelijk door de genie-directie en den hoofd-ingenieur van het stoomwezen in N. I., behoudens enkele bedenkingen van ondergeschikten aard, zeer gunstig beoordeeld.

Omtrent het nut der zaak zal het wel niet noodig zijn in eenige beschouwing te treden. Alleen merken wij op, dat het tegenwoordig transport met karren of pedatties, getrokken door paarden of karbouwen, gemiddeld dagelijks 1000 menschen vordert, die voor den landbouw zouden beschikbaar komen.

Naar wij vernemen zou het gouvernement den aanleg en de exploitatie van dezen spoorweg aan de particuliere industrie willen overlaten, en niet ongenegen zijn van de ter zake handelende stukken inzage te doen verleenen aan belanghebbenden, die dit mogten verlangen.

— Op den 15den Januarij ll. is te Samarang overleden de majoor à la suite van het wapen der infanterie Pangeran Soerio Bronto.

In de tinproductie van Banka werd eenige teleurstelling ondervonden door het instorten eener mijn, in het district Blinjoe, en door het uitblijven der regens, waardoor in de hooge districten geen erts genoeg voor de smelting kon worden gespoeld.

In het district Koba waren twee kleine koelietmijnen geopend. Twee waterleidingen waren in den loop van December tot stand gebragt: de eene tot verschaffing van het zoo zeer gewenschte drinkwater, ten behoeve der op het plateau wonende Christen-gemeente, de andere met het doel om door aanspoeling van aarde uit het hooger gedeelte van Muntok, het moerassig terrein aan het lage zeestrand op te vullen; waardoor zal veel worden bijgedragen tot bevordering der gezondheid onder de bewoners van dit gedeelte der hoofdplaats.

Aan den in- en uitgang van straat Banka, en wel op Lucipara-punt en de Fredrik-Hendrik-klip, zijn in het belang der scheepvaart, ijzeren tonboeijen geplaatst.

— In ons nommer van 17 December jl. berigtten wij dat ten behoeve der noodlijdenden in de Molukkos uit Nederland op nieuw was ontvangen eene som van *f* 295.60½.

Deze som is gelijkelijk tusschen de noodlijdenden van Banda en die van Amboina verdeeld, zoodat, met inbegrip der vroegere opgaven, thans is ontvangen en overgemaakt ten behoeve van eerstgenoemden, eene som van *f* 43,502.19 en ten behoeve van laatstgemelden, een bedrag van *f* 15,034.78.

CIVIEL DEPARTEMENT.

Benoemd: Voor het jaar 1854, als lid van de Commissie van 's lands geldmiddelen, de heer M. Nordman, waarnemend hoofdintendant der milit. administratie. — Tot inspecteur der cultures in de 3e afd. op Java, H. Kleijn van de Poll, thans assist. resid. van Damok en Grobogan (resid. Samarang.) — Tot adjunct-hoofdinspect. van Financiën, C. Castens, thans assist. resid. van Patjitan. — Tot assist. resid. van Damak en Damok en Grobogan (resid. Samarang), A. L. van Blommestein, thans assist. resid van Ledok (resid. Bagelen). — Tot omgaanden regter in de 5de afd. op Java Mr. J. J. van Angelbeek, laatstelijk officier van justitie bij den raad van justitie te Samarang. — Tot lid in den raad van justitie te Padang, de kapit. der infanterie, G. P. de Neve.

Ontslagen: Uit 's lands dienst, de gewezen assist. resid. van Ledok (resid. Bagelen) R. van Noord Borski, thans inspect. der cultures. — Uit zijne betrekking, de opziener der 1ste kl. bij de indigo-cultuur, H. B. Wiggers. — Wegens vertrek, eervol, als lid van het R. K. weeshuis-bestuur te Samarang, F. F. J. van Hengst. — Wegens vertrek, eervol, als lid in den raad van justitie te Padang, de majoor der genie, J. C. R. Steinmetz. — Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, onder toekenning van pensioen, F. G. Seiff, opziener der 1ste kl. bij de nopal-cultuur en cochenille-teelt te Soekaradja (Banjoewangie.)— Eervol, uit 's lands dienst, de ambtenaar ter beschikking van den directeur der cultures W. C. D. A. T. Musquetier. — Eervol, op zijn verzoek, wegens vertrek, de heer P. B. J. de Veer, als lid der sub-commissie van weldadigheid te Batavia, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezen diensten.

Gepensioneerd: Eervol uit 's lands dienst ontslagen C. Beer, controleur der 1ste kl. bij de landelijke inkomsten en cultures. — Eervol uit 's lands dienst ontslagen C. A. van Sprew, boekhouder bij de algemeene pakhuizen te Soerabaija.

Goedgekeurd: Dat de directeur der middelen en domeinen, den ambtenaar op wachtgeld P. P. van Epen, van af den 22sten Januarij 1854, voorloopig heeft belast met den verkoop en het parapheren van zegels te Batavia. — Dat de gouverneur van Sumatra's Westkust, bij het binnenlandsch bestuur aldaar heeft werkzaam gesteld L. K. van Swieten.

Belast: Met de waarneming der betrekking van inspect. der cultures in de 1ste afd. op Java, de hoofdambtenaar V. P. G. de Serière, laatst resid. van Renbang, onlangs van verlof tot herstel van gezondheid uit Nederland teruggekeerd, en thans non-activiteits-tractement genietende.

Verleend: Een jaar verlof naar Nederland, buiten bezwaar van 's lands kas, aan den adjunct-inspecteur der cultures J. Esser.

Ontheven: Wegens ziekte, eervol, Mr. H. C. A. Thieme, als officier bij den raad van Justitie te Macassar, onder toekenning van wachtgeld.

Gecontinueerd: Voor het jaar 1854, als lid van de commissie van 's lands geldmiddelen, de heer M. Rudolph, ambtenaar op wachtgeld, laatst lid van de weeskamer te Batavia.

MILITAIR DEPARTEMENT.

Benoemd: Tot adjudant bij het 10de bataill. infant. de 2de luitenant van dat bataill. J. de Bode.

Ontslagen: Uit Z. M. militaire dienst, de kapit. der infanterie, M. J. van Thienen en de 1sten luitenant der infanterie H. C. de Coenens. — Uit Zr. M. milit. dienst, de 2en luit. der infant., S. N. Bonga. — Op zijn verzoek eervol ontslagen onder toekenning van pensioen den majoor der infanterie, J. H. Meiss.

Op non-activiteit gesteld: De officier van gezondheid der 3de klasse, C. N. Cruque.

Bevorderd bij de Militaire Geneesk. dienst:

Tot dirigerend officier van gezondh. der 1ste kl. in de eerste milit. afd. op Java, de dirigerende officier van gezondheid der 2de kl., C. W. B. Voigt te Padang.

Verleend: Een tweejarig verlof naar Nederland, tot herstel van gezondheid, aan den majoor der infanterie, H. D. van Wely.

Ingetrokken: Op zijn verzoek, het aan den kapit. der infanterie, A. Ph. van der Schoor verleend tweejarig verlof naar Nederland.

Bij de Samarangsche Schutterij:

Ontslagen: De officier van gezondheid der 2de kl. G. A. Hogenraad.

Ingezonden Stukken.

Mijnheer de Redacteur!

Ik heb, met niet geringe verbazing van den «*ni... sionneerden O. I. ambtenaar*» (Grondwet n°. 25...) de, naar het schijnt voor ieder geheim gehoudene be... van den heer C. C. van Hall, tot ambtenaar 3de k... den waterstaat in Ned. Indie, op een maandelijksch... ment van *f* 350.

Evenwel deel ik geenszins de vrees, die den «*nie... sionneerden O. I. ambtenaar*» schijnt te bekruipen, ... benoeming wat nader te bespreken; en ik wil we... bekennen, dat het besluit van 13 Jan. jl. mij daar... kan terughouden, en dit te minder, daar het mij vo... dat dit besluit *in casu* niet toepasselijk is.

De redenen tot mijne verbazing over de gedane be... zijn, kort zamengevat, de volgende. Indien ik mij nie... moet, op verschillende wijs, reeds beproefd zijn, ... heer C. C. van Hall een werkkring in de maat... te verschaffen; en telkens moet, naar het schijnt, d... schiktheid van dien heer de bestendige hulp van de... wagen onmogelijk gemaakt hebben.

Zoo moet de heer C. C. van Hall een tijd lang ... zijn op de militaire academie, maar onverrigter za... naar huis gekeerd. In 1830 moet hij zelfs, *hoe* ... niet, den rang van officier hebben bekleed; en evenm... ik, waarom deze carrière door dien heer is verlaten... den. Daarna was hij eenigen tijd geëmploijeerd aan d... landsche spoorweg-maatschappij, doch even als uit zij... gere betrekkingen trad hij ook uit deze, als, naar het ... daarvoor niet geschikt verklaard. Eindelijk figureer... als ingenieur geloof ik, bij de onderneming van de... king van den Dollart: en zie, zijne geschiktheid v... betrekking moet ook al niet boven bedenking zijn ve... geweest; want ook daaruit keerde hij, onverrigter zak... huis.

En nu wordt dezelfde heer C. C. van Hall, pl... verheven tot ambtenaar van den waterstaat, met een ... mentje van *f* 4200 's jaars, dat het land zal moeten ... len? Ik vraag u, mijnheer de Redacteur! of mijne v... dering niet geregtvaardigd is. Ik vraag u tevens, of ... omstandigheden te zamen niet de beantwoording der ... zouden noodig maken: «In hoever de benoeming v... heer C. C. van Hall in verband staat tot den invloed ... Mr. Floris van Hall, de Minister, in het Ministerie ... ligt op nog hooger plaats doet gelden?»

Met de plaatsing dezer regelen zult UEd. zeer ver...

Een bestendig lez...

Haarlem, 24 Maart 1854.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 29 Maart 1854.

Nederland.	Pct.		**Rusland.**		
Ned.W.Schuld.	2½	49⅞ 51 50⅞		Pct.	
Dito Certificat. .	3	60½ 61 61	*Hope* 1798/1816	5	89…
Dito Dito . .	4	77 ¾ ⅝	Dito 1828/1829	5	89⅞
O. I. Leening. .	4		Cert. 1831/1838	5	
Amort. Syndic.	3½	77¼	Dito Dito	4½	72…
Hand.-Maats. .	4½		Dito *Hope* . . .	4	
Belgie.			Dito *Stieglitz* .	4	
Certificaten. . .	2½		Dito dito 5e Ser.	4	
D° *Rothschild* .	2½		Inschr. Assig. .	6	
Frankrijk.			Certific. dito. .	6	
Obligatiën . . .	3				
Spanje.			**Polen.**		
Nieuwe	1	16⅛ 9/16 9/16	Obligatiën . . .	4	52…
Dito Buitenl. .	3		**Oostenrijk.**		
D° Binnenl. ⁸/m.	3	31¾ 2⅛ 2⅛			
Bew. Sp. Com.		3 9/16	Metalliek . . .	5	50…
Amort. Schuld.		3 9/16	Dito bet. Amst.	5	68
Portugal.			Dito letter B. .	5	68
Londen nieuwe.	5	29 5/16 5/16	Dito 1847 . . .	2½	25…
Dito uitgest . .	4		Dito 1851/1852	2½	25…

Braz. bij Roths. p. s. 500. 5 pct. 87⅜, 88; ... Bank-act. 3 1/16, Mexic., te Lond. 20, 1⅛, 1⅛; d... 20, 1⅛, 1⅛; Gren. te Lond. Onb, 13⅞; dito Uitg... Peru 4½ pct. 49⅝, 50½.

Over het geheel was onze fondsenmarkt heden ... meerd, hebbende er in Holl. zoowel als in vreemde ... veel verhoogde prijzen aanzienlijke kooporders plaats g...

FRANKFORT, Dingsdag 28 Maart. 5 pct. Metal... pct. Spanje binn. 31⅝; dito 1 pct. 16 7/16.

LONDEN, Dingsdag 28 Maart. Consols op ... 85½; Mexic. N. 3 pct. 22, 22; Peru N. 4½ ... 54, 52; Gren. Uitg. 5¼, 5¼; Sardinie 5 pct. ... 3 pct. 34½, 34½; dito 1 pct. 16½, 16½; dito C... 3½, 3½; Russen 4½ pct. 72, 72; dito 5 pct. 83... 4 pct. 82, 81½; dito 2½ pct. 52, 51½.

Turkije pari; Wissel Amst. 11.15½.

Na beurs: Consols op t. 86¼, met groote inkoopen... 1 pct. 16⅞; Rusl. 4½ pct. 73.

PARIJS, Dingsdag 28 Maart. Fr. 4½ pct. ... dito 3 pct. op t. 62.50; Sp. Binn. 3 pct. 32; dito ...

WEENEN, Dingsdag 28 Maart N. Metall. 8... B. 106; Bankactien 1190; Wissel Londen 14.00; ... Zilver 41.

N. Leening 85⅜.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gra...